

Стан травматизму невиробничого характеру в Україні

Згідно з даними Державної служби статистики за перше півріччя 2012 року в Україні від нещасних випадків невиробничого характеру загинуло 19935 осіб. Порівняно з аналогічним періодом 2011 року кількість загиблих у невиробничій сфері зменшилася на 2,2% (20379 особи у 2011 році) (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість загиблих внаслідок травматизму невиробничого характеру за причинами смерті за 6 місяців у 2011 – 2012 років

№	Причини смерті	2011 рік	2012 рік	Зменшення (збільшення) у відсотках
1.	Навмисне самоушкодження	4505	4578	1,6 ↑
2.	Ушкодження з невизначеними намірами	2973	2878	3,2 ↓
3.	Транспортні нещасні випадки	2104	2378	13 ↑
4.	Випадкові отруєння та дія алкоголю	2132	2164	1,5 ↑
5.	Інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин	1147	1149	0,2 ↑
6.	Напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження	1266	1141	9,9 ↓
7.	Випадкові утоплення та занурення у воду	1114	1107	0,6 ↓
8.	Падіння	1038	1063	2,4 ↑
9.	Нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами	1025	1007	1,8 ↓
10.	Нещасні випадки, пов'язані з дією природних факторів	1636	970	40,7 ↓
11.	Інші нещасні випадки із загрозою диханню	966	970	0,4 ↑
12.	Інші нещасні випадки	327	329	0,6 ↑
13.	Нещасні випадки, спричинені електричним струмом, випромінюванням, температурою або тиском	140	169	20,7 ↑
14.	Загальна кількість, з них	20379	19935	2,2 ↓
15.	Дітей віком до 14 років	494	490	0,8 ↓
16.	Сільське населення	7773	7606	2,1 ↓
17.	Міське населення	12624	12329	2,3 ↓

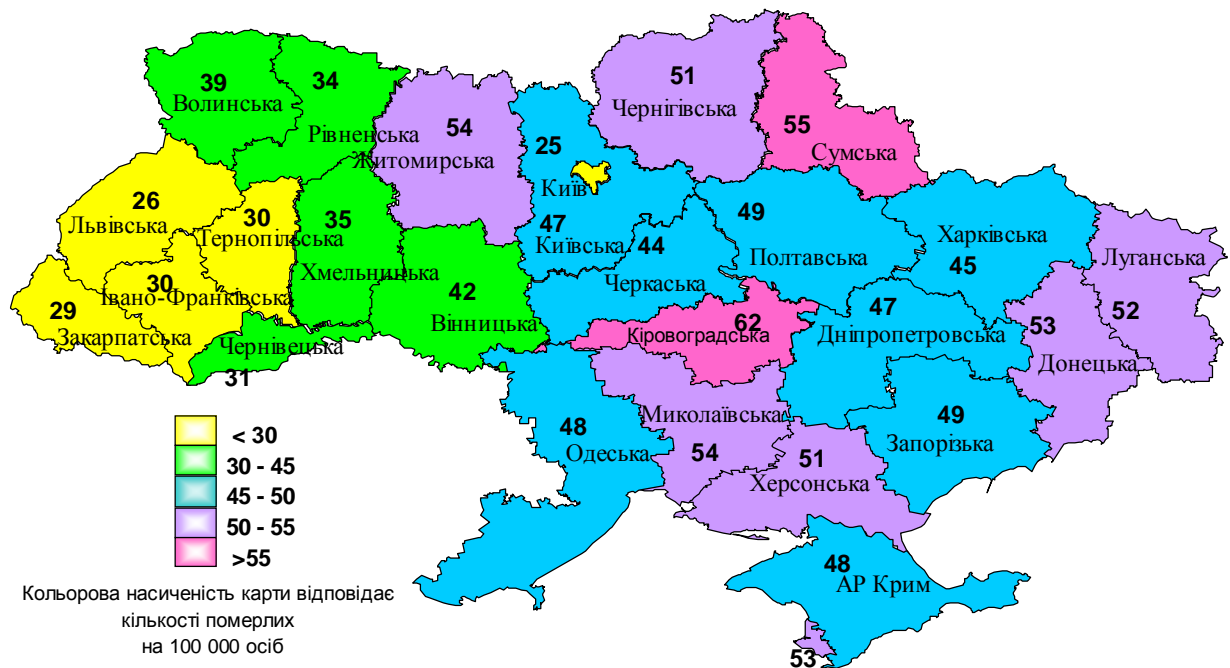
Найбільшу кількість померлих від нещасних випадків невиробничого характеру, 11,6% від загальної кількості, зареєстровано у Донецькій (2310 осіб); 7,9% - у Дніпропетровській (1572 особи); 6,1% - у Харківській (1224 особи); 5,9% - у Луганській (1179 осіб); 5,7% - у Одеській (1145 осіб) областях.

Найменшу кількість померлих зареєстровано, 1,4% - у Чернівецькій (283 особи), 1,6% у Тернопільській (320 осіб), 1,8% у Закарпатській (368 осіб) по 2% від загальної кількості померлих у Волинській (405 осіб), Івано-Франківській (408 осіб) та Рівненській (425 осіб) областях, у м. Севастополі (202 особи) – 1%. Кількість померлих від нещасних випадків у м. Києві становила 3,6% від загальної кількості, або 708 осіб, що на 0,1% більше ніж у 2011 році (702 особи).

Значення показника смертності по Україні (кількість осіб на 100 тисяч населення) порівняно з 2011 роком зменшився на один і становить 44 особи. Значно вищий рівень цього показника порівняно із показником смертності по країні спостерігався у Кіровоградській (62) та Сумській (55) областях (рис. 1).

Рисунок 1

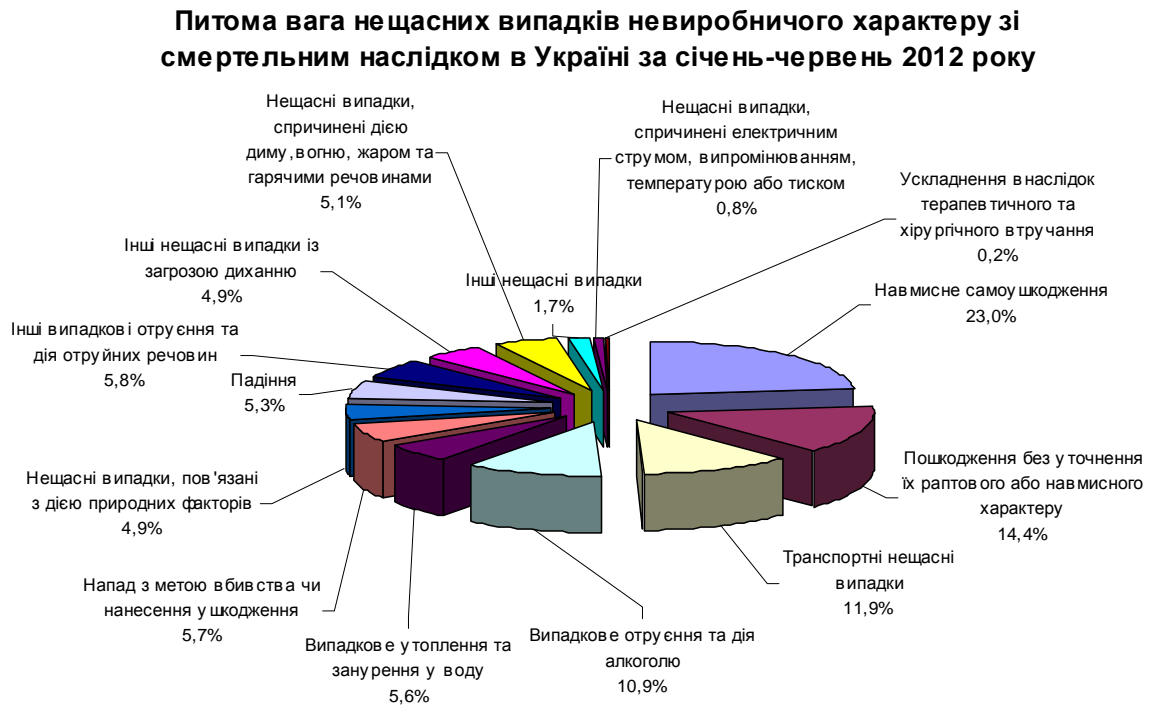
Розподіл смертності населення від нещасних випадків невиробничого характеру у розрізі регіонів України за січень-червень 2012 року (на 100 тис. населення)

Слід зауважити, що позитивним фактом є зменшення у першому півріччі 2012 року кількості загиблих від нещасних випадків невиробничого характеру. Зменшилася загальна кількість нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів, на 40,7% порівняно з аналогічним періодом 2011 року (1636 осіб) та становить 970 осіб. Знизилася на 0,8% порівняно з аналогічним періодом 2011 року (494 дитини) дитяча смертність від нещасних випадків невиробничого характеру та становила 490 дитини у віці до 14 років.

Найпоширенішими причинами смерті від нещасних випадків невиробничого характеру у звітному періоді були: навмисне самоушкодження – 23%, пошкодження без уточнення їх раптового або навмисного характеру – 14,4%, транспортні нещасні випадки – 11,9%, випадкове отруєння та дія алкоголю – 10,9%, інші випадкові отруєння – 5,8%, напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження – 5,7%, випадкове утоплення та занурення у воду – 5,6%, падіння – 5,3% (рис. 2).

Рисунок 2

Загибель людей від самогубства та самоушкодження займає перше місце серед причин смертності від зовнішніх причин смертності і становить 23 % від усіх нещасних випадків травматизму невиробничого характеру.

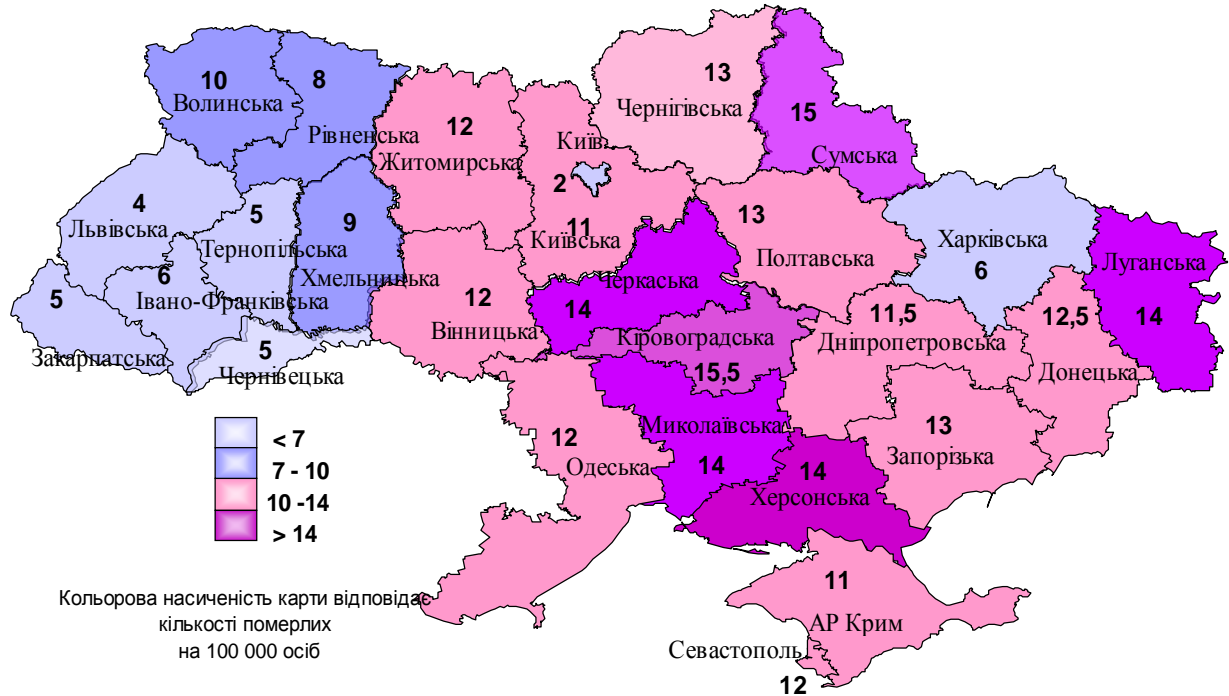
Найбільшу кількість смертельних випадків, пов'язаних з навмисним самоушкодженням, зареєстровано в Донецькій (551 особа), Дніпропетровській (380 осіб), Луганській (315 осіб), Одеській (277 осіб), Запорізькій (234 особи) областях та Автономній Республіці Крим (212 осіб), а найменшу - у м. Севастополі (47 осіб), Києві (50 осіб), Чернівецькій (45 осіб), Тернопільській (57 осіб), Закарпатській (65 осіб) областях.

Показник смертності населення від навмисного самоушкодження становив 10,0 на 100 тисяч населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Кіровоградській (15,5), Сумській (15), Черкаській, Миколаївській, Херсонській та Луганській (по 14) областях, а найменшого – у Львівській (4), Тернопільській, Чернівецькій та Закарпатській (по 5), Івано-Франківській та

Харківській (по 6) областях. У м. Севастополі цей показник становив 12, у м. Києві – 2 (рис. 3).

Рисунок 3

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України у січні-червні 2012 року з причини навмисного самоушкодження (на 100 тис. населення)

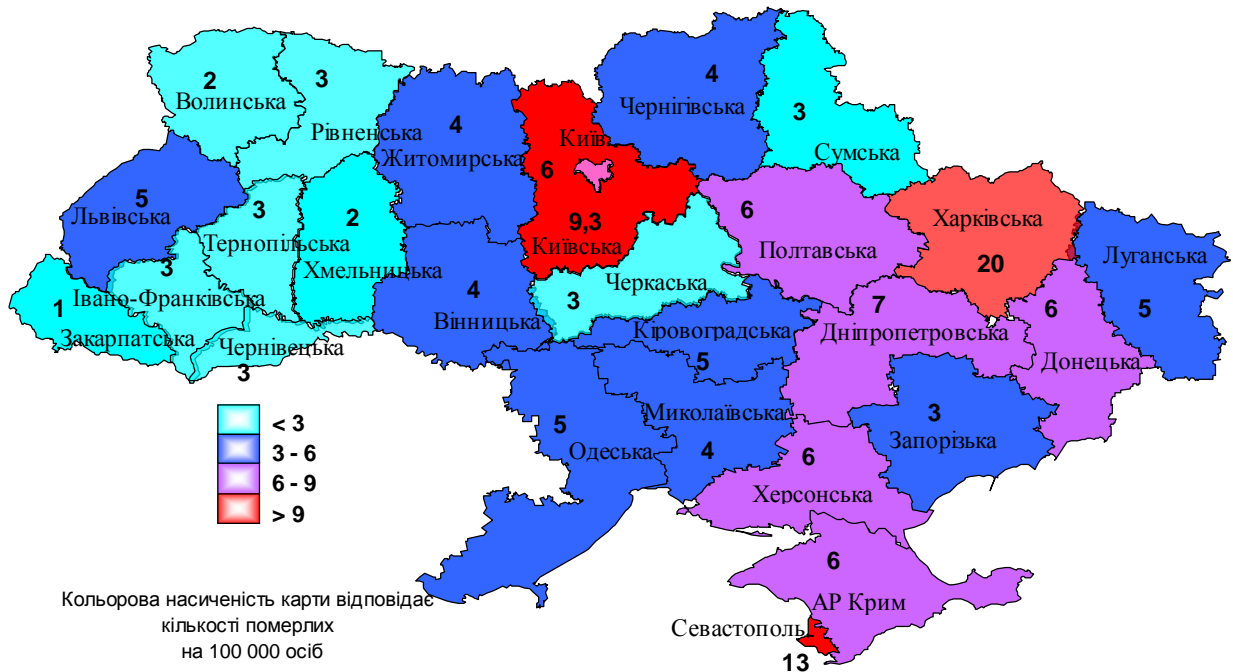

Загальна кількість смертельних випадків від ушкодження з невизначеними намірами порівняно з аналогічним періодом 2011 року зменшилась на 3,2% (2973 особи) та залишається дуже високою і складає 2878 осіб.

Смертність населення, пов'язана з ушкодженням з невизначеними намірами, складає 14,4% загальної кількості нещасних випадків невинного характеру. Ці випадки фіксуються, але не аналізуються і тому стосовно них не проводиться відповідна профілактична робота.

Значення показника смертності від ушкоджень з невизначеними намірами становило 6 осіб на 100 тисяч населення. Значне перевищення значення цього показника по Україні спостерігалось в Харківській (20) області та у містах Севастополь (13) та Київ (9,3). Найменшого значення цей показник набув у Закарпатській (1), Волинській та Хмельницькій (по 2), Запорізькій, Івано-Франківській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Черкаській та Чернівецькій (по 3) областях (рис. 4).

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України за січень-червень 2012 року з причини ушкодження з невизначеними намірами (на 100 тис. населення)

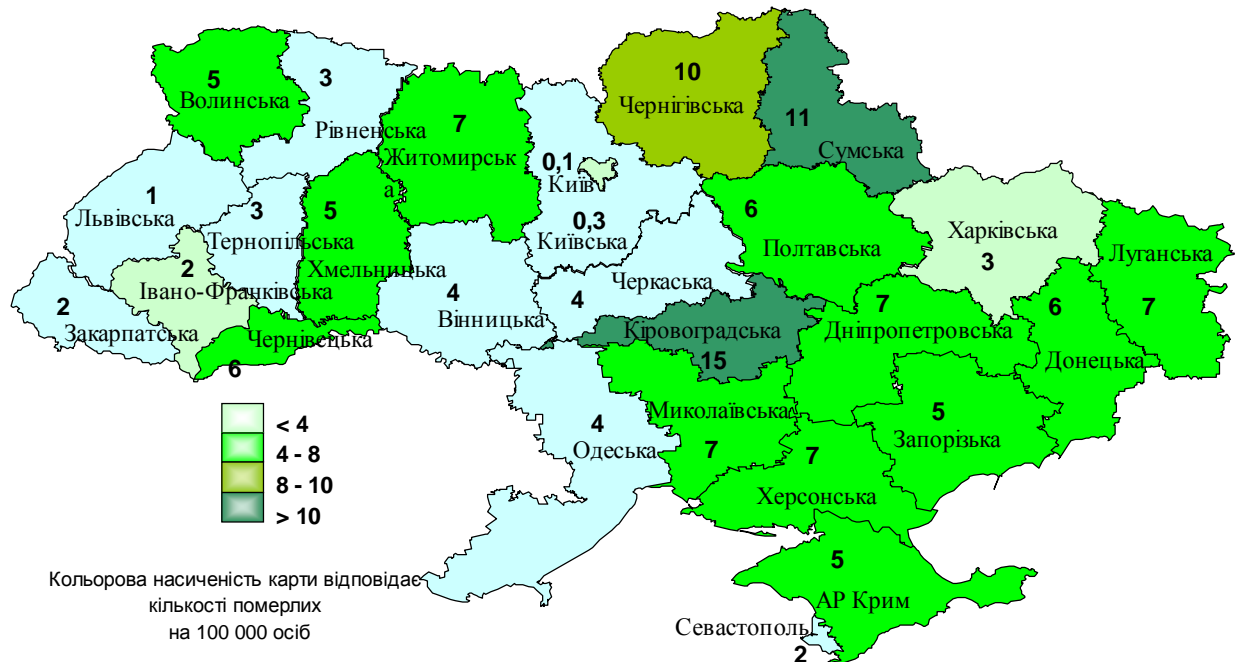

У першому півріччі 2012 року спостерігається збільшення на 1,5% кількості загиблих внаслідок випадкового отруєння та дії алкоголю порівняно з аналогічним періодом 2011 року. Отруєння алкоголем стало причиною смерті 2164 осіб, що становить 10,9% загальної кількості померлих від нещасних випадків невиробничого характеру. При цьому смертність населення спричинена випадковим отруєнням та дією алкоголю у сільській місцевості у 1,6 раза вища ніж у місті.

Найбільшу кількість померлих від випадкового отруєння та дії алкоголю зареєстровано у Донецькій (257 осіб), Дніпропетровській (220 осіб), Луганській (164 особи), Кіровоградській (145 осіб), Сумській (125 осіб), Чернігівській (113 осіб), Одеській (102 особи) областях, а найменшу у м. Києві, Севастополі (4 та 9 осіб відповідно), а також у Київській (6 осіб), Закарпатській (21 особа), Івано-Франківській (28 осіб), Рівненській (32 особи), Львівській (36 осіб), Тернопільській (37 осіб) та Черкаській (45 осіб) областях.

Показник смертності населення від отруєння алкоголем у першому півріччі 2012 року становив 5 на 100 тисяч населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Кіровоградській (15), Сумській (11), Чернігівській (10), Луганській, Херсонській, Миколаївській, Дніпропетровській та Житомирській (по 7) областях, найменшого – у м. Києві (0,1), у Київській (0,3), Львівській (1), Івано-Франківській, Закарпатській областях та в м. Севастополі (по 2), Рівненській, Тернопільській та Харківській (по 3) областях. (рис. 5).

Розподіл смертності населення в розрізі регіонів України у січні-червні 2012 року з причини випадкового отруєння та дії алкоголю (на 100 тис. населення)

Внаслідок транспортних нещасних випадків кількість загиблих збільшилась на 13% (з 2104 до 2378) порівняно з аналогічним періодом 2011 року, та становить 11,9% від загальної кількості нещасних випадків неvirобничого характеру.

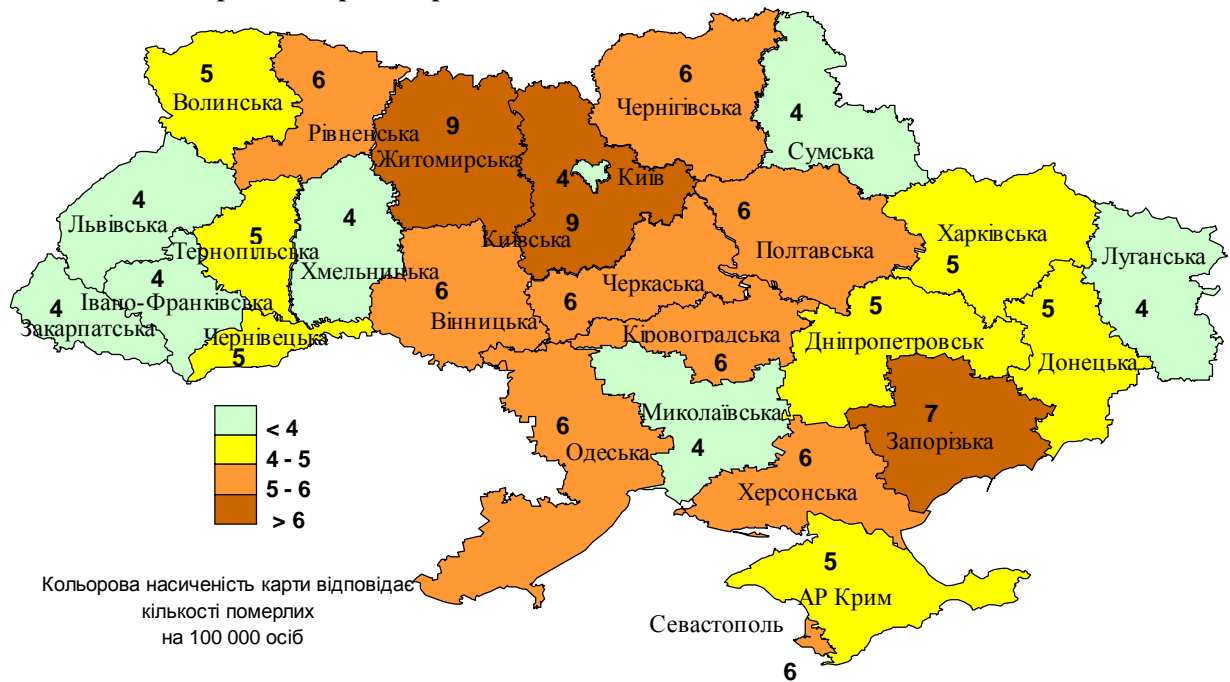
Найбільша кількість смертей від транспортних нещасних випадків спостерігалась у Донецькій (213 осіб), Дніпропетровській (158 осіб), Київській (151 особа), Одеській (140 осіб), Харківській (137 осіб), Запорізькій (119 осіб), Житомирській (111 осіб), Львівській (110 осіб), АР Крим (102 особи), Вінницькій (97 осіб), Полтавській (94 особи), Луганській (90 осіб), Черкаській (70 осіб), Рівненській (67 осіб), Кіровоградській (63 особи), Херсонській (61 особа), Чернігівській (60 осіб), Івано-Франківській та Хмельницькій (по 56 осіб), Закарпатській, Сумській та Тернопільській (по 51 особі), Волинській (48 осіб), Чернівецькій (41 особа) областях. У м. Києві число померлих від нещасних випадків, пов'язаних з транспортними засобами, становить 112 осіб, у м. Севастополі – 21 особа.

Показник смертності населення від нещасних випадків, пов'язаних з ДТП, становив 5 на 100 тисяч населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Київській та Житомирській (по 9), Запорізькій (7), Вінницькій, Одеській, Полтавській, Рівненській, Херсонській, Черкаській та Чернігівській (по 6) областях, Автономній Республіці Крим, Волинській, Дніпропетровській,

Донецькій, Тернопільській, Харківській, Чернівецькій (по 5), а найменшого – у Закарпатській, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Сумській, Чернівецькій та Хмельницькій (по 4). У м. Києві та Севастополі цей показник становить 4 та 6 відповідно (рис. 6).

Рисунок 6

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України за січень-червень 2012 року з причини транспортних нещасних випадків (на 100 тис. населення)

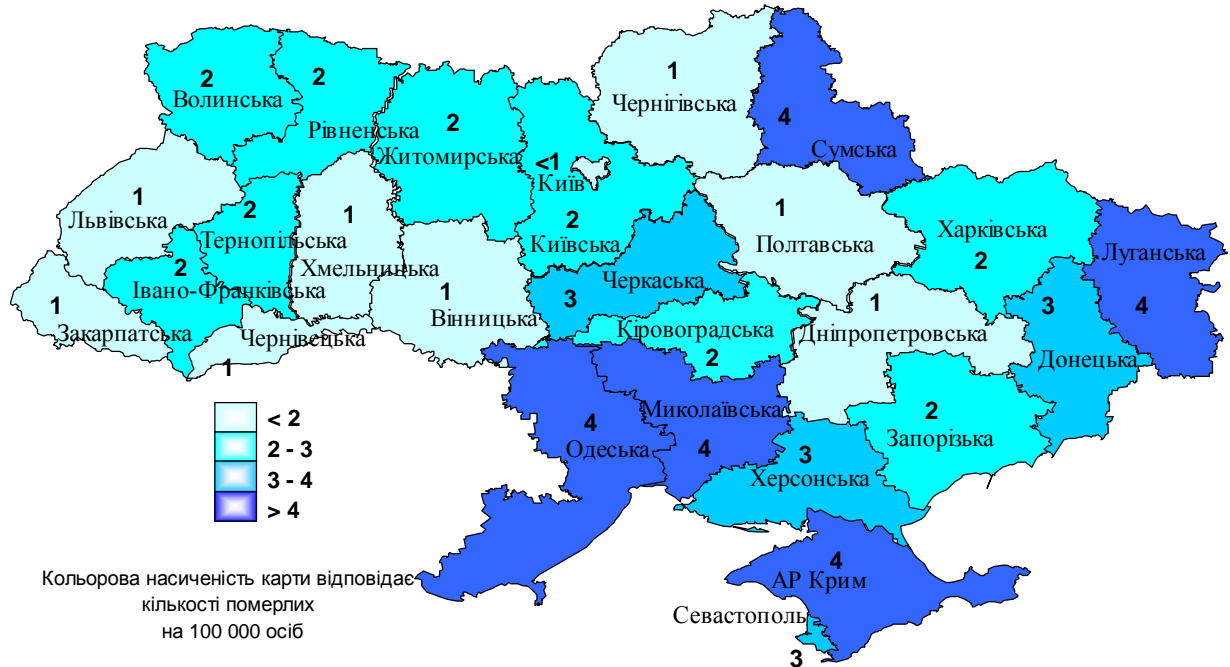
Загальна кількість загиблих від нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів, за січень-червень 2012 року становила 970 осіб, що на 40,7% менше ніж за відповідний період 2011 року (1636 осіб) і становить 4,9% від загальної кількості нещасних випадків невиробничого характеру.

Показник смертності населення від нещасних випадків невиробничого характеру, пов'язаних з природним фактором, становив 2 на 100 тисяч населення. У територіальному розрізі найвище значення цього показника спостерігалось в Луганській, Одеській, Миколаївській та Автономній Республіці Крим (по 4), Донецькій та Херсонській (по 3) областях. У м. Києві та Севастополі цей показник становить 1 та 3 відповідно (рис. 7).

Найменші значення цього показника зареєстровано в Закарпатській, Вінницькій, Чернівецькій, Львівській, Хмельницькій, Вінницькій, Чернігівській, Полтавській, Дніпропетровській областях та у м. Києві (по 1 особі).

У сільській місцевості показник смертності населення від нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів, у 1,6 раза вищий ніж у містах і становив відповідно 2,9 та 1,8 на 100 тисяч населення.

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України за січень-червень 2012 року з причини нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів

Однією із поширених причин смерті від нещасних випадків у побуті були також випадки, які сталися внаслідок нападів з метою вбивства чи нанесення ушкодження (загинула 1141 особа), що склало 5,7% від загальної кількості померлих. Їх кількість порівняно з аналогічним періодом минулого року зменшилася на 9,9%.

Показник смертності від даного виду травматизму склав 3 на 100 тисяч населення.

Перевищення значення цього показника спостерігалось в Луганській (5), Донецькій, Миколаївській областях та м. Севастополі (по 4), а найнижчі показники (по 1) становили – у Чернівецькій, Львівській, Тернопільській, Хмельницькій областях та у м. Києві (рис. 8).

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України за січень-червень 2012 року з причини нападу з метою вбивства чи нанесення ушкодження (на 100 тис. населення)

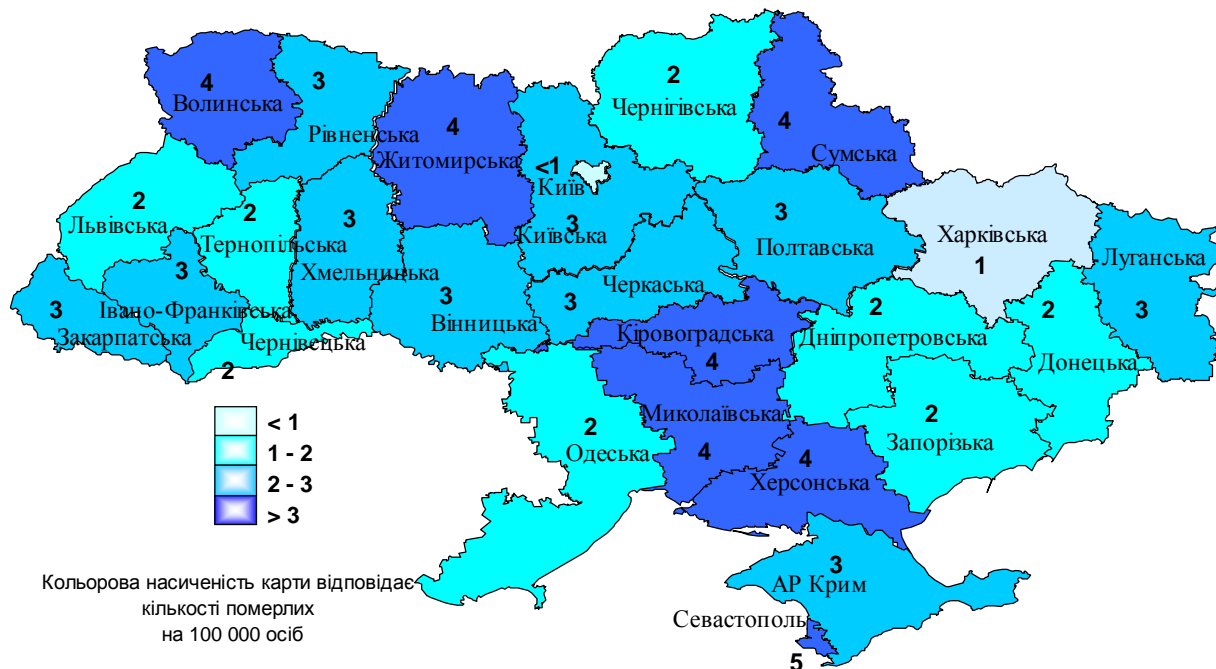
Кількість смертельних випадків невинного характеру, пов'язаних з випадковим утопленням та зануренням у воду, становила 1107 осіб, що на 0,6% менше ніж за відповідний період 2011 року (1114 осіб).

При цьому показник смертності на водних об'єктах склав 2 на 100 тис. населення і найвищим він був у м. Севастополі (5), Волинській, Житомирській, Кіровоградській, Миколаївській, Сумській та Херсонській (по 4), Автономній Республіці Крим, Вінницькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Рівненській, Київській, Луганській, Полтавській, Хмельницькій та Черкаській (по 3) областях, а найменшим - у м. Києві (0,4) та Харківській (0,9) області.

У територіальному розрізі найбільша кількість смертельних випадків від випадкового утоплення та занурення у воду зафіксовано у Донецькій (101 особа), Дніпропетровській (65 осіб), Луганській (64 особи), Вінницькій (52 особи), Автономній Республіці Крим (51 особа), Львівській (49 осіб), Житомирській та Сумській (по 48 осіб), Київській (43 особи) областях, а найменшу – у мм. Києві та Севастополі (11 осіб) та (18 осіб) відповідно. (рис. 9).

У сільській місцевості показник смертності населення від нещасних випадків, пов'язаних з випадковим утопленням та зануренням у воду, у 1,8 раза вищий ніж у містах і становив відповідно 3,6 та 1,9 на 100 тисяч населення.

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України за січень-червень 2012 року з причини випадкового утоплення та занурення у воду

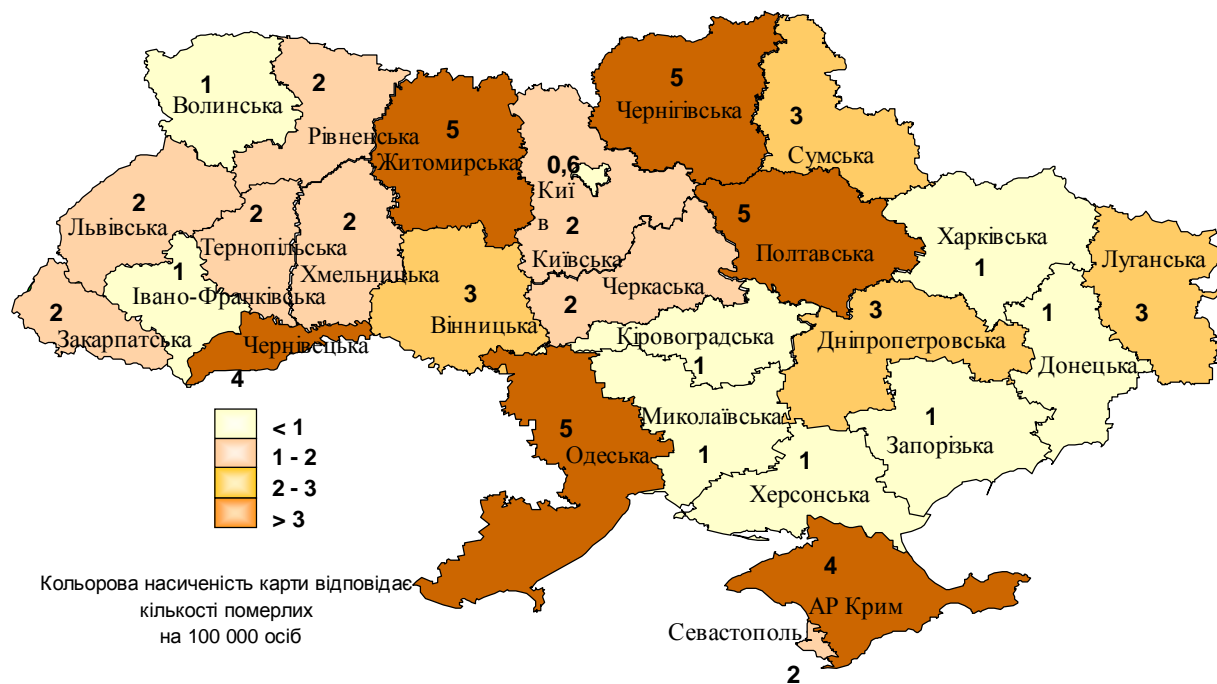

Внаслідок пожеж у першому півріччі 2012 року загинуло 1007 осіб, з них 48 дітей, що становить 5,1% від загальної кількості померлих від нещасних випадків невиробничого характеру в Україні. Порівняно з аналогічним періодом 2011 року кількість смертельних випадків від нещасних випадків, викликаних вогнем та полум'ям, зменшилась на 1,8% (1025 осіб).

Показник смертності населення від пожеж, викликаних вогнем становив 2,2 особи на 100 тисяч населення. Значно більший цей показник спостерігався в Чернігівській, Полтавській, Одеській та Житомирській (по 5), Чернівецькій та Автономній Республіці Крим (по 4), Вінницькій, Дніпропетровській, Луганській та Сумській (по 3) областях. Найменше значення цього показника, менше за 1, зареєстровано у Волинській, Харківській, Запорізькій, Кіровоградській областях та у м. Києві (рис. 10).

Переважна більшість нещасних випадків, спричинених дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами, сталася в сільській місцевості (майже у 2 рази більше ніж у місті – значення показника смертності 3,6 та 1,6 відповідно).

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України за січень-червень 2012 року з причини нещасних випадків, спричинені дією диму, вогню, жаром та горячими речовинами

Протягом січня-червня 2012 року в Україні від нещасних випадків у невиробничій сфері загинуло 490 дітей віком до 14 років, що менше на 0,8% порівняно з аналогічним періодом 2011 року (494 дитини).

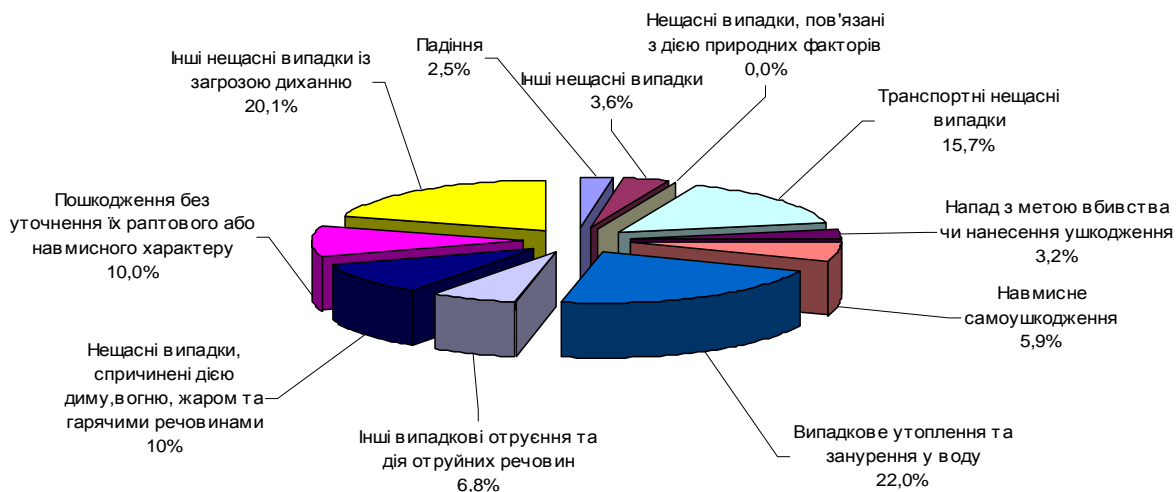
За статистичними даними, основними причинами загибелі дітей від нещасних випадків невиробничого характеру у першому півріччі 2012 року були: утоплення – 104 дитини (22%), нещасні випадки із загрозою диханню (удушення) – 95 дітей (20,1%), транспортні події – 74 дитини (15,7%), нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, жаром та горячими речовинами – 48 дітей (10%), пошкодження без уточнення їх навмисного або раптового характеру – 47 дітей (10%), інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин – 32 дитини (6,8%), навмисне самоушкодження – 28 дітей (5,9%), інші нещасні випадки – 17 дітей 3,6%, вбивства – 15 дітей (3,2%), падіння – 12 дітей (2,5%), тощо (рис. 11).

Найбільшу кількість померлих дітей віком до 14 років від нещасних випадків зареєстровано в Одеській (42 особи), Донецькій (39 осіб), Дніпропетровській (27 осіб), Закарпатській (26 осіб), Миколаївській (25 осіб), Хмельницькій та Автономній Республіці Крим (по 23 особи), Житомирській та Київській (по 22 особи), Харківській (21 особа), Вінницькій та Луганській (по 20 осіб) областях, а найменшу – у м. Севастополі (8 осіб), Тернопільській (5 осіб), Полтавській (8 осіб), Івано-Франківській та Черкаській (по 9 осіб), Сумській (10 осіб), Запорізькій (11 осіб), Волинській, Кіровоградській і

Херсонській (по 14 осіб) областях та м. Києві і Севастополі 18 та 8 дітей відповідно.

Рисунок 11

Питома вага нещасних випадків невиробничого характеру зі смертельним наслідком в Україні за січень-червень 2012 року серед дітей віком до 14 років

Основними причинами нещасних випадків у побуті із смертельними наслідками у першому півріччі 2012 року були:

порушення або незнання правил поведінки на воді, правил дорожнього руху, протипожежної та електробезпеки;

низька нервово-психологічна стійкість, поширення негативних тенденцій і антисоціальних проявів серед людей.

Ситуація щодо травматизму у невиробничій сфері потребує: удосконалення системи державного управління з питань профілактики травматизму невиробничого характеру на всіх рівнях; усвідомлення пріоритетності вимог охорони життя і здоров'я населення над іншими інтересами; фінансування відповідних попереджувальних заходів у сфері безпеки життєдіяльності; посилення контролю за виконанням комплексних заходів з профілактики травматизму невиробничого характеру, державних програм з пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху, запобігання дитячому травматизму; проведення через засоби масової інформації роз'яснювальної роботи серед населення стосовно профілактики травматизму невиробничого характеру.

Директор Департаменту управління
рятувальними силами МНС України

Г. Марченко